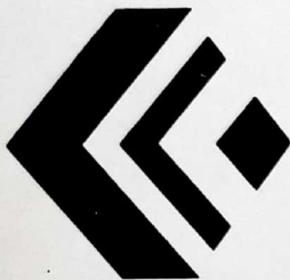

НИКОЛА АНТОВ

Издавач:

Галерија

Савремене

Ликовне

Уметности

Ниш

за издавача: Стојан несторовић

Уредник каталога: Мирослав анђелковић

Тираж: 400 примерака

Штампа: Гро „Просвета“ Ниш

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА
ЌРУШЕВАЦ
ДЕЦЕМБАР 1988.
ЛИКОВНИ СУСРЕТ
СУБОТИЦА 1989.

НИКОЛА АНТОВ
СКУЛПТУРЕ

НИКОЛА АНТОВ

Рођен у Нишу 1933. године. Завршио Академију ликовних уметности у Београду 1961. године, у класи професора Мише Поповића.

Члан је УЛУСА-а.

Адреса: Браће Тасковића 95/24, 18000 Ниш.

Телефон: 332-343.

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- 1968 – Ниш, Дом ЈНА
- 1974 – Ниш, Галерија савремене уметности
– Алексинац, Дом ЈНА
- 1976 – Београд, Галерија културног центра
- 1983 – Ниш, Павиљон у Тврђави
- 1987 – Трјавна, НР Бугарска

ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- 1963 – Београд, Изложба новопримљених чланова УЛУС-а
Београд, XXXV изложба УЛУС-а
- 1964 – Београд, УЛУС-ова изложба „Човек, рад, светови маште“
Београд, Октобарски салон
- 1965 – Београд, УЛУС-ова изложба „Човек и земља, светови маште“
Београд, Октобарски салон
Ниш, Друштво ликовних уметника Ниша
- 1966 – Хаг, Изложба академије ликовних уметности Београд
– Београд, УЛУС-ова изложба „Земља, човек, машта“
Београд, Октобарски салон
- 1967 – Београд, УЛУС-ова изложба „Човек, машта“
Београд, Јесења УЛУС-ова изложба
Београд, Октобарски салон
- 1968 – Београд, УЛУС-ова изложба „Град, човек, машта“
Београд, Октобарски салон
Ниш, Друштво ликовних уметника Ниша
- 1969 – Београд, УЛУС-ова изложба „Стварност и машта“
Београд, УЛУС '69
- 1970 – Београд, Октобарски салон
- 1971 – Београд, „НОБ у делима ликовних уметника Југославије“

- Београд, УЛУС '71
- Београд, Октобарски салон
- Београд, Ликовни уметници Ниша
- 1972 – Београд, Октобарски салон
- 1973 – Београд, УЛУС '73
Ниш, Ликовни уметници Ниша
Крагујевац, Ликовни уметници Ниша
- 1974 – Београд, УЛУС '74
Београд, Октобарски салон
Нови Сад, Петорица ликовних уметника из Ниша
Ниш, Ликовни уметници Ниша
Ниш, Уметничка колонија Сићево
- 1975 – Београд, Ликовно стваралаштво СР Србије
1974 – 1975
Београд, Октобарски салон
Нови Београд, Група ликовних уметника Ниша
Бањалука, VII јесењи и II интернационални салон
Врњачка Бања, II бијенале скулптуре у пленеру
Крајова, Ликовни уметници Ниша '75
Димитровград, Изложба уметника бугарске народности у Југославији
- 1976 – Београд, 58. изложба УЛУС-а
Београд, Октобарски салон
Београд, НОБ у делима ликовних уметника Југославије
Суботица, Изложба Уметничке колоније Сићево
Крушевац, Ликовни уметници Ниша
Ниш, Ликовни уметници Ниша '76
- 1977 – Београд, 59. изложба УЛУС-а
Ниш, Ликовни уметници Ниша '77
Хајновка, Скулптура у пленеру
- 1978 – Нови Сад, Ликовни уметници Ниша
Ниш, Ликовни уметници Ниша
Аранђеловац, Мермер и звуци
- 1979 – Београд, Пролећна изложба УЛУС-а
Ниш, Ликовни уметници Ниша '79
- 1981 – Панчево, ПИЈС (I панчевачка изложба југословенске скулптуре)
- 1982 – Велика Горица, „Галженица“
Београд, Октобарски салон
Мостар, УЛУС – Ниш
Ниш, УЛУС – Ниш
- 1983 – Београд, Пролећна изложба УЛУС-а
– Ниш, УЛУС – Ниш
- 1984 – Цетиње, Ликовни салон „13. новембар“
Ниш, УЛУС – Ниш
Београд, Пролећна изложба УЛУС-а
- 1985 – Београд, НОБ у делима ликовних уметника Југославије

Београд, Пролећна изложба УЛУС-а, Сићевачна колонија

1986 - Ниш, УЛУС - Ниш

1987 - Титоград, УЛУЦГ

1988 - Ниш, УЛУС - Ниш

Београд, Јесења изложба УЛУС-а

Београд, Изложба награђених радова УЛУС-а

НАГРАДЕ:

1966 - УЛУС-ова награда за скулптуру

1967 - Октобарска награда града Ниша

- Откупна награда Галерије савремене ликовне уметности у Новом Саду

1975 - I награда за извођење на другом бијеналу југословенске скулптуре у пленеру

1977 - II награда на изложби „Ликовни уметници Ниша“

1984 - „Златно лето“ - Пролећна изложба УЛУС-а

1985 - I откупна награда Сићево '85

20. ХОДОЧАШЉЕ, 1986, дрво, 59x50x53

21. СУОЧАВАЊЕ, 1981, дрво, 57x50x54

22. ВРЕЛО, 1976, дрво, 75x75x55

23. РАТНИЦИ, 1985, дрво, 92x33x16

24. СЕДЕЋА ФИГУРА I, 1985, дрво, 26x30x25

25. СЕДЕЋА ФИГУРА II, 1985, дрво, 21x33x22

26. ЛИНА, 1974, дрво, 45x32x25

27. ШУМ, 1974, дрво, 30x35x18

28. ГЛАВА ЖЕНЕ, 1974, дрво, 33x18x19

29. СФИНГА, 1973, дрво, 70x40x33

30. НЕОЛИТ I, 1974, дрво, 29x25x33

31. НЕОЛИТ II, 1976, дрво, 29x25x17

32. КРИК, 1974, дрво, 36x48x40

33. УСПЕЊЕ, 1974, дрво, 24x48x14

34. ПЛОДНОСТ, 1980, дрво, 30x70x24

35. ИДОЛ, 1975, дрво, 35x32x15

36. ЗВУК, 1983, дрво, 32x58x22

37. СПОКОЈ, 1983, дрво, 29x56x25

38. ДОРТЕЈ, 1985, дрво, 32x21x28

39. ГЛАВА, 1988, дрво, 34x35x25

40. ПОРТРЕТ ГОСПОЂЕ, 1985, дрво, 47x21x14

41. ЗБОР, 1979, дрво, 37x28x26

42. ПЕТАО, 1987, дрво, 20x40x20

43. ЉУБА, 1987, дрво, 27x50x20

44. ГЛАВА ЖЕНЕ, 1975, дрво, 37x27x28

45. ДОДОЛИЦА, 1975, дрво, 30x50x14

46. САМАР, 1975, дрво, 35x60x28

47. БУЂЕЊЕ, 1977, дрво, 37x50x25

48. СОВА, 1975, дрво, 21x27x42

49. МОНАХИЊА, 1968, дрво, 52x27x11

50. АУТОПОРТРЕТ, 1965, дрво, 36x20x18

51. ШКОЉНА, 1983, дрво, 30x34x30

КАТАЛОГ

1. БЕЗИМЕНА, 1965, бронза, 21x27x27

2. ЗЕМЉА, 1966, бронза, 23x26x31

3. ИДОЛИ, 1983, бронза, 10x30x13

4. ОДМОР, 1983, бронза, 9x25x18

5. КРОВОВИ, 1983, бронза, 13x17x18

6. ЛЕЖЕЋА ФИГУРА, 1983, бронза, 12x23x16

7. МАСКА, 1977, бронза, 30x22x15

8. ПЛОТ I, 1986, дрво, 62x60x10

9. ПЛОТ II, 1986, дрво, 60x54x23

10. ПЛОТ III, 1986, дрво, 78x60x25

11. ЈАРАМ I, 1987, дрво, 21x70x22

12. ЈАРАМ II, 1987, дрво, 21x77x22

13. ВЕЛИКИ ПЛОТ, '88, дрво, 49x98x18

14. ЈАРАМ IV, 1987, дрво, 23x86x14

15. ЈАРАМ V, 1987, дрво, 18x61x20

16. ОДМОР, ПТИЦА, 1987, дрво, 82x93x45

17. ПЛОТ IV, 1988, дрво, 70x48x15

18. ЋЕЛЕ КУЛА, 1976, дрво, 80x65x18

19. БДЕЊЕ, 1987, дрво, 76x60x26

СКУЛПТУРЕ НИКОЛЕ АНТОВА

Појавивши се почетком шездесетих година, у време успона југословенске и српске послератне скулптуре, Никола Антов је већ првим самосталним изложбама ушао у круг истакнутијих вајара потврдивши тиме да добар скулптор може да ствара и ван тзв. великих центара.

Удаљен од збивања и тренда у београдској уметничкој средини, а израстао у њој, Антов се окренуо личним истраживањима налазећи форме за себе, освајајући самосвојност, налазећи дрво као аутохтони материјал који ће му омогућити остварење дубоко личне, и у првом тренутку можда несвесне жеље да пронађе облике сагласне унутрашњим треперењима сопственога бића – неким елементима своје духовне топографије, притом дубоко свестан чињенице да „скулптура, како би рекао Хенри Мур, стоји у најдубљој вези са оним што је, у нашем ону, при виђењу предмета уочљиво и схватљиво а што нам омогућује да видимо оно што је унутра и иза“.

Могло би се рећи, посматрајући Антовљев опус у целини, да дрво представља примарни материјал у којем он своје идеје претвара у целину настојећи да ослободи масу свих вербалних наноса које она поседује по себи, произвољних додатака и апликација. Свега, дакле, што није сам аутохтони материјал. У том кретању примарна је веза између идеје и дела – однос који израз скулптуре чини снажним и потпуним уз очигледно поштовање идентитета материјала.

Конечно, кроз дрво Антов доживљава духовни лик свога завичаја јер је оно у историји цивилизације одувек било ознака манифестације у целини стога што представља синтезу неба, земље и воде. Укорењено дубоко у земљи, у средишту света, у додиру са водама, дрво расте у свет времена градећи своју унутрашњу структуру да би њоме манифестовало старост и наталожено искуство, док му гране стреме небесима и вечности. Дрво је одувек за човека представљало целоститост праисконскога стања, онога што пружа склониште на рођењу и у смрти. Оно је заправо прва материја којом је у хаосу успостављен ред.

Тематика Антовљеве скулптуре одговара интимној усамљености његове уметности и њоме је прожета форма његове пластике. Прихвативши дрво као материјал којим се везује за духовни лик свога завичаја, он је прихватио скулптуру затворених статичних ритмова и начело пунога облика, који се шири и одупире простору. Реч је о затвореној форми уједначене напетости код које се живот остварује интервенцијом из простора у облик.

У тој скулптури је остварено двојако кретање: Унутрашње напинање пробужене масе према простору, снажно и моћно у тој мери да му нису потребна готово никаква помоћна средства у том оживљавању.

Створивши облик откидањем, добивши одређену напетост форме по себи, Антов приступа другом, у контексту њеног оживљавања, веома важном задатку: да у структури површине изазове и дефинише крајње границе тезазања масе а да, при том, очува њену компактност, унутрашњу снагу и статични ритам – да „ближе одређење“ уопштеног облика изведе дискретним интервенцијама длетом по површини, стварајући фину мрежу линеарних уреза која је у функцији површине и ближег уобличења симбола (КРИК, 1987., ГЛАВА ЖЕНЕ II, 1980., ПЛОДНОСТ, 1980.).

Свет Антовљеве скулптуре условљен је сликама које се враћају из дубина његовог детињства (ЈАРАМ, 1987., ОДМОР ПТИЦА, 1987., ПЛОТ, 1986.) доживљеним некада, задржаним дубоко у себи, које временом продиру испод „велова заборава“ и бивају преточене у облик којим су изражене општије, колективне, психичке особине. Ту је и лик жене који чини, рекло би се, лајтмотив у његовом опусу. То нису чежњиве главе жена пробужене чулности, већ праисконски ликови који у себи носе свеукупну сложеност природе, заштиту и зло, највишу мудрост и бездану лудост. Оно што она носи је дубоко у језгру дрвета и појављује се на његовој избразданој површини само као наговештај који Антов пробужује митским чином отварања дрвета; кад испод његове коре и из његовог језгра почне да се издваја облик, да се рађа лик.

Он опрезно скида слој по слој материје, понекад то чини грубо откидајући комаде дрвета, идући на осетљивој граници рађања живота форме, али и живота дрвета. Он ствара живот будући лик у дрвету, прати његову структуру и дубоке тонове његовога ткива, настојећи да помири своју идеју са идејом коју му нуди рудиментарни материјал (ШУМ, 1974.).

Доводећи у однос међусобне прожетости и резонанце две идеје, спроводећи их доследно у материјалу, и себи, његовој ђудљивости и неправилностима, Антов ослобађа унутрашњу игру ткива материје миреди његове особености са сопственом визијом.

Наравно, превођење идеје у свет облика, пројекција некада доживљених призора, код Антова је, и у уметности уопште, потпуно различита од објективне реалности. Стварност која одређује ово вајарство, изоставимо ли тактилни квалитет, уметничке је природе. Помоћу естетског искуства он од предложана стварности изнова ствара реалност, али не према природи већ према уметности. Форма Николе Антова је с оне стране природне форме јер је резултат индивидуалног и специфичног сазнања. Једном речу, она је све што уметничко биће својим сензибилитетом учини стварним. При томе симболичка форма психолошким аспектима комуникације пројектује своју вредност, садржину и поруку, на гледаочев унутрашњи свет и у њему понређе низ асоцијација и сећања, којим се уопштава примарно значење облика.

Посматрано у целини, стваралаштво Николе Антова показује доследан, често многим сумњама неминовним када је уметник окренут себи, изложен, развој у којем је почетни психички материјал, снажна веза са завичајем, транспонован у одређене идеје, продубљиван и орјентисан према непознатим областима и неизраженим проблемима. Тражећи у скулптури своје време Антов је њеним садржајем и поруком пронашао наше и опште време изражавајући га себи примереном формом и језиком.

ЖИВОРАД ПЕТРОВИЋ

Свет Николе Антова је шума, непрегледан и разнолик простор насељен дрвећем. Он ту живи, ту се креће, дише. И више од тога: он посеченом, мртвом дрвећу удахњује нов живот, свој живот, и увек постиже мало чудо – да дрво започне да живи као уметничко дело.

Ево нас сада у шуми којом пролазимо с осећањем да нас одасвуд дочекују драга лица и блиски предмети. То је гај Николе Антова: густ сплет асоцијација, тајновити честар реминесценција, права „шума симбола“. Он га је створио на начин природан и једноставан, да збиљу пренесе у сан, да материјал преточи у своју машту. Тада се догађа да реалност, од које увек полази и коју тумачи, одједном постане чудесна „фантазија о стварности“ коју ће он извести уз незнатна одступања од реалног а приближавајући се апстрактном. Читав тај пут овај вајар прелази с уверењем да природу, живот и стварност треба сачувати ма колика била слобода и смелост уметничке интерпретације. Он је тако измирио реално са апстрактним и архаично са модерним. Никола Антов то постиже једноставношћу.

Једноставност је за Антова једини закон коме се повинује. Он у једноставности види, с правом, највиши облик уметничког изражавања. И он ту није усамљен, јер тежња ка сведености форме је генерацијска одлика педесетих и шездесетих година.

Код њега је све поједностављено до природног. Чак и средство којим ствара, јер то је увек праисторијска секира. Тим комадом изоштреног гвожђа он се служи слободно, широким покретом, како су то чинили наши преци, лако и прецизно, сигурно и вешто.

Са три извора он напаја корене свога одиста аутентичног талента: рођење и стваралачки рад у Нишу, много лета проведених под Старом планином и студије на Ликовној академији у Београду. С тим изворима се мешају мутне воде праисторијских мочвара, прозирна врела народног стваралаштва, већ пресахле жице европске класике, чак и слапови експресионизма, све до чистих каптажа модерне апстракције. Па ипак, уједначени и мирни ток његовог стваралаштва има своје сопствено корито и само своје обале: он је пре свега вајар по инстинкту, самосталан у приступу, свој у обликовању, смео у решењу.

Суштинску одлику његовог дела налазимо у његовој повезаности са тлом. Све што је изашло испод његових руку има своје корене у нашем тлу и носи све његове знакове и обележја, његов живот и историју. Његови портрети, мушки и женски, крупни и тешки, увек усамљени и замишљени, и зато заузети собом у својој потпуној изолацији, условно узевши, као да су позајмљени од природе. Иако монументални, они не притискују својом тежином; и поред масивности, они нису без покрета; наизглед статични, они поседују неку личну драматину; привидно грубо урађени и поједностављени, они имају свој развијен унутрашњи живот, своју индивидуалност и психологију, свој идентитет. Једноставно, они су личности. Сасвим је извесно: његове путене, крупне и од плодности отежале жене које је Мајка – Земља посвуда посејала, и ти мужеви, који су још увек више ратници него мислиоци, као и његови добри старци, шумски људи, живе овде, на овом тлу и на овој изложби, на увек исти начин, још од искона до данас, припадајући увек више земљи неголи небу, саздани више од глине неголи од крви и меса, али, погледајте – они знају за љубав, препуштају се пркосу и имају своје достојанство, јер то су – људи.

Тако је и са његовим групама, складним фигуралним композицијама, које су архитектонски организоване у благу симетрију која не трпи строгост али подноси равнотежу. Тешко стоје као у некој одбрани – строј, штит, отпор и бедем. У њима постоји неки притајени, латентни покрет, потмула снага, пригушена хука – било да је то група играча, ходочасника или војнички ред. Антов осећа масу као покрет, без обзира на темпо и ритам; код њега се увек и све креће као каква подземна необјашњива сила коју човек осећа али не познаје.

MACHA

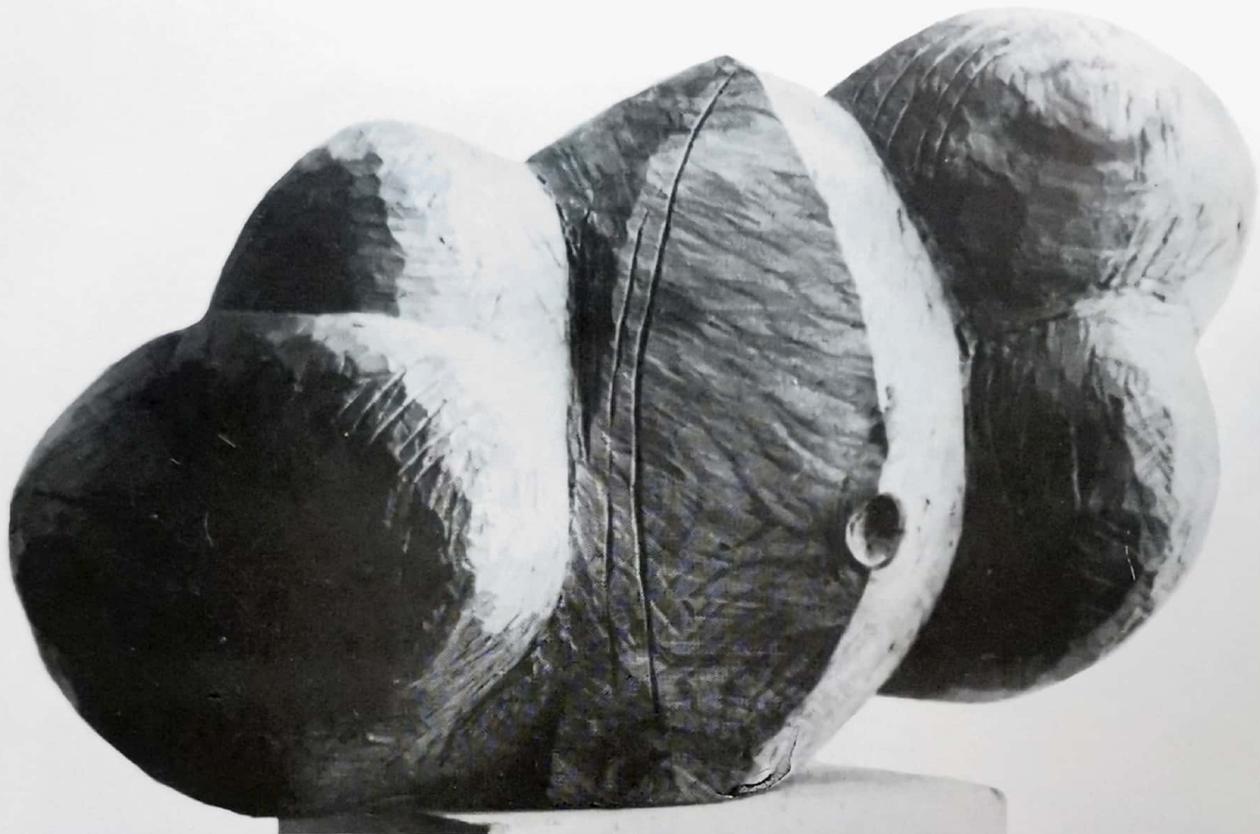

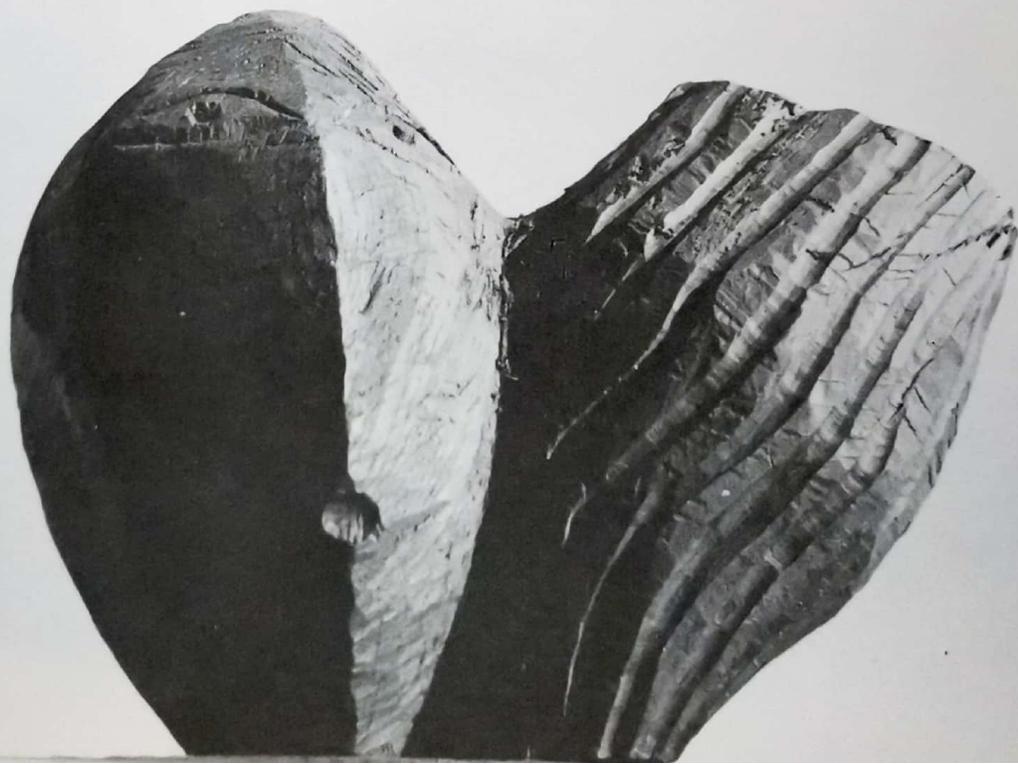
ПЛОДНОСТ

УСПЕЊЕ

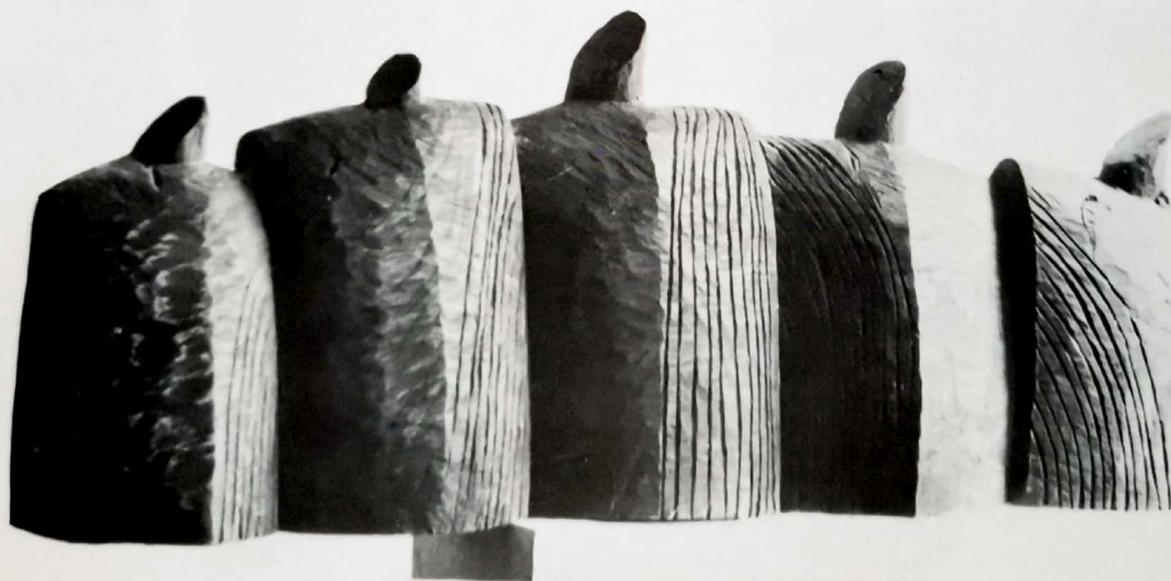
ЛЪУБА

ШУМ

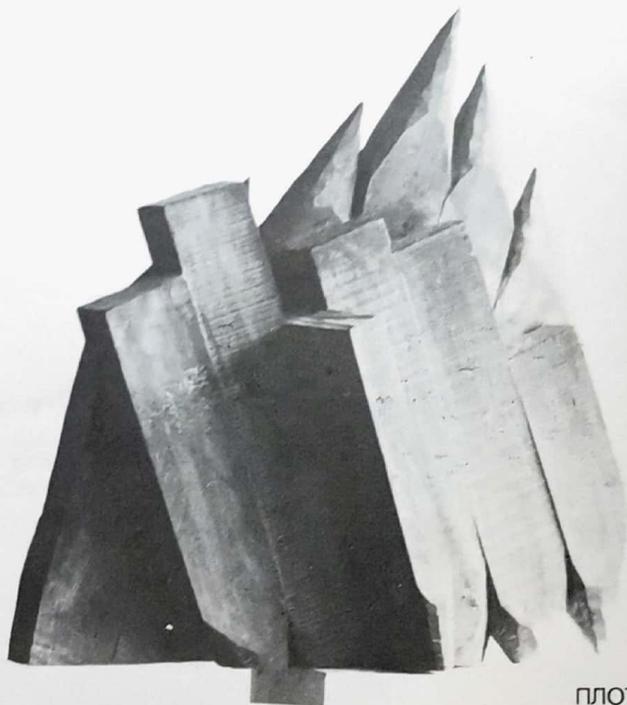
ПЛОТ I

РАТНИЦИ

ПЛОТ III

ПЛОТ II

КОБОЦАЦЕ

БДЕЊЕ

ILFORD HP5

SAFETY FILM

3

3A

4

4A

5

5A

ILFORD HP5

SAFETY FILM

9

9A

10

10A

11

11A

ILFORD HP5

SAFETY FILM

15

15A

16

16A

17

17A

ILFORD HP5

SAFETY FILM